

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Casvvm Conscientiae De Sacramentis

Gretser, Jacob

Ingolstadii, 1611

Antipharmacum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40295

346

loquiorum translator ita reddidit Tom. 2. tit. de cœnæ Vngari quidam studiosi petebāt Eucharistiam in Ecclesia VVitebergensi sub utraq; specie, quia vero non intelligerēt Germanicè verba cœnæ, petierunt propriam & peculiarem cœnam, latinè, priuatim. Quid Lutherus? Hoc illis denegauit: quia scirent Christi institutionem, manendum tamen illis esse coram communis Ecclesie ordinatione. Esto; verba non intelligerent, tamen cum scirent veram esse ordinationem, & Christi testamentum, & in Ecclesia VVitebergensi publicè & communiter dari per Verbum in Verbo; ideo nequaquam deberēt sese ab Ecclesia separare. Nam multò tutius esset ipsorum conscientis, & minus scandalosum Ecclesie, si communione publica uterētur, quod deinde obedientes cum gratiarum actione fecerunt.

Antipharmacum.

Etsi Lutherus Vngarorū petitioni nō annuit; nunq̄ tamen hoc vt postularent adducti fuissent, nisi prius ex Lutheri & Lutheranorū doctrina intellexissent, necessarium esse, vt verba cœnæ lingua comunicaturis nota pronūciarentur. Neq; insuetū fuit Lutherō, dogmatis suis contraria & facere & respōdere, & pro varietate tēporis sententiam inconstantissimè mutare. In captiuitate Babylonica optat Lutherus, vt verba Institutionis noto idiomate proferantur: cū ad fidem excitandā referantur. *Vtinā, inq̄t, vt in oculis nostris, aperta altaq; voce pronūciaretur Verbū seu Testamentū (hoc est, verba institutionis) idq; in qualibet populorum lingua, quo fides excitaretur efficacius. Cur enim liceat Gracè & Latinè & Hebraicè Missam perficere, & non etiam Alammannicè, aut alia quacunque lingua?* Hæc doctrina Lutheri fecit, vt qui Germanicā cœnam non intelligebant; latinam poscerent. Beza quoq; quæst. 90. vult verba cœnæ clarè & lingua nota recitari, satis indicans cœnam non valere, vbi hoc omittitur.

Luth. in Form.
mula Missæ,
Tom. 2. Lat.
VViteb.

Quæ-

Quæritur IX. An Minister prolatis verbis ad panem statim possit panem communicâtib; distribuere; eoq; distributo, ad benedictionem & distributionem vini procedere. Respondet Lutherus: *Liberum sit Episcopo, quo ordine velit utraq; speciem vel sumere vel ministrare; potuit enim utrunque, nempe panem & vinum continuo benedicere, antequam panem sumpserit, vel inter benedictionem panis & vini statim sese & quotquot voluerint, pane communicare. Deinde vinum benedicere, ac demum omnibus bibendum dare, etc.*

Antipharmacum.

S. AUGVST. epist. 118. ad Ianuarium. *Quod tota per orbem frequenter Ecclesia, de eo, quin ita faciendum sit, disputare, insolentissima insania est; quia, ut alibi dicit idem S. August. nos populi Dei, vel instituta maiorum pro lege tenenda sunt.* *Epist. 86.*
 At modus, quem Lutherus ex fanatico suo capite præscribit, inauditus & est & fuit, etiam tunc, quando sub utraq; specie populo Eucharistia dabatur: semper enim utraq; species à sacerdote primum consecrata & sumpta est, & postea populo distributa; nec contrarium exemplum proferri potest: nam quod Lutherus de Christo ingerit, quasi ita egisset; cur ipse Lutherus & Lutherani exemplum Christi non sequuntur, cum ubiq; tam sedulos & rigidos Christi imitatores sese non modò profiteantur, sed & iactent? Christus panem fregit. Cur ipsi à fractione adeo abhorrent, ut multi eorum malint solum vertere, quàm cum Calvinistis panem frangere? Cur mane cœnant; ac non potius vesperi cum Christo?

Quæritur X. Num Lutheranus Minister possit communicaturo, seu conuiuæ suo porrigere hostiam seu panem, super quem consecrationis verba non sint pronuntiata. Respondeo: exstat hac de re lepida satis historiola in Colloq. Symposiacis, tit. *de Sacramento altaris*, fulta nō modo